

Article Info/Makale Bilgisi

✓Received/Geliş:05.09.2022 ✓Accepted/Kabul:11.11.2022

DOI:10.30794/pausbed.1171345

Research Article/Araştırma Makalesi

Kıra, E. (2022). "Japonca Ders Kitaplarında -Ta Ekinin Öğretimi Üzerine" *Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2022 Sayı 53: Özel sayı 2, Denizli, ss. 035-052.

JAPONCA DERS KİTAPLARINDA -TA EKİNİN ÖĞRETİMİ ÜZERİNE

Esra KIRA*

Öz

Türkçe ve Japonca'nın yapısal ve biçimsel açıdan benzer özelliklere sahip olması bu dilleri öğrenenler açısından bir avantaj olarak görülebilir. Fakat, iki dil arasında görülen benzer noktalar özellikle birden fazla işleve sahip olan ve bu işlevler arasında anlamsal ve dilbilgisel bir bağlantı bulunmayan eklerde aksine kafa karışıklığına sebep olabilmekte ve edinimi güçleştirebilmektedir. Bu noktada, günlük hayatta çokça kullanılan eklerin işlevlerinin başlangıç seviyesinde farkındalığının oluşturulması ara dil gelişimi için oldukça önemlidir. Bu makalede, kullanımında sıkça hata gözlemlenen veya kullanılmaktan kaçınılan -ta ekinin tüm işlevlerinin başlangıç seviyesi ders kitaplarındaki ele alınışı ortaya konmuş ve bu mevcut öğretimin edinim üzerindeki etkisi tartışılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, -ta'nın çoğunlukla sadece zaman ve görünüş işlevlerinin ele alındığı fakat kiplik işlevlerinin neredeyse hiç öğretilmediği ortaya çıkarılmıştır. -ta'nın Türkçe geçmiş zaman ekiyle benzer kiplik işlevlerine sahip olması anadil transferini de mümkün kılmaya sebebiyle bir avantaj olup anadili Türkçe olan Japonca öğrencilerine kiplik işlevlerinin de kolayca öğretilbileceği öngörülmekte ve önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Japonca, Başlangıç seviyesi, Ders kitapları, Edinim, Zaman, Görünüş, Kiplik.

ON THE TEACHING OF -TA IN JAPANESE TEXTBOOKS

Abstract

The fact that Turkish and Japanese have similar structural and morphological features might be seen as an advantage for learners of these languages. However, similar points can cause confusion and make acquisition difficult, especially in the particles that have more than one function and do not have a semantic and grammatical connection between these functions. At this point, it is very important for interlanguage development to create an initial awareness of the functions of particles that are widely used in daily life. In this article, the handling of all the functions of -ta is presented in the beginner level textbooks and the effect of this current teaching on acquisition is discussed. It is concluded that only the tense and aspect functions of -ta are mostly taught, but the modal functions are almost never taught. Having modal functions similar to the Turkish past tense morpheme is an advantage as it enables native language transfer, it is predicted and recommended that modal functions of -ta can be easily taught to Turkish learners of Japanese.

Keywords: Japanese, Beginner level, Textbooks, Acquisition, Tense, Aspect, Modality.

*Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Japon Dili Eğitimi ABD, ÇANAKKALE.
e-posta: esrakira@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-7133-9939>)

1. GİRİŞ

Günümüzde dil öğretiminde uzaktan öğrenme araçları ve imkanlarının yanı sıra ders kitapları hem öğretmen hem de öğrenci için temel kaynaklardan biri olarak eğitimdeki rolünü sürdürmektedir. Özellikle Japonca gibi, Türkiye’de kapsamlı bir öğrenme kaynağına ulaşılması İngilizce, Almanca gibi dillere kıyasla zor olan bir dili yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için ders kitapları, sürekli ellerinin altında olması ve bütünsel bir içeriğe sahip olması sebebiyle hem ders içerisinde hem de ders dışında başvurulan vazgeçilmez bir kaynaktır. Bu noktada, öğrencilerin dili sağlıklı şekilde edinebilmeleri için özellikle başlangıç seviyesi ders kitaplarının içeriğinin eksiksiz ve yeterli olmasının önemi büyüktür.

Japoncanın sondan eklemeli bir dil olması ve SOV söz dizimine sahip olması gibi biçimsel ve yapısal açıdan Türkçe ile benzer özelliklere sahip olduğu bilinmektedir. Bu benzerliklerin Japonca öğrenen Türkçe anadil konuşurları açısından bir avantaj olduğu düşünülebilir. Böylece öğrenci Japonca’yı ders kitaplarına ağırlık vererek öğrense de benzer noktaları kendi anadilinden transfer edebilecektir. Fakat, iki dil arasında görülen bu benzer noktalar dil seviyesi arttıkça ve detaylara inildikçe avantaj olmanın aksine kafa karışıklığına sebep olabilmekte ve edinimi güçleştirmektedir. Bu durum, birden fazla işleve sahip olan ve bu işlevler arasında anlamsal ve dilbilgisel bir bağlantı bulunmayan eklerde çok daha sıklıkla görülebilir. Anadiliyle de bağlantı kuramayan öğrenci bu tür formların kullanımında hata yapabilir veya kullanmaktan kaçınabilir. Örneğin, Japoncada dilbilgisel bir biçim olan -ta eki geçmiş zaman, bitmişlik görünüşü, bir ismin önünde durum veya özellik bildiren sıfat fiil eki ve mirativ (hayretlik), varsayım gibi kiplik fonksiyonları taşımaktadır. Kıra (2019)’nın Türk Japonca öğrencilerine yönelik yaptığı araştırmada -ta ekinin geçmiş zaman işlevinin Türkçe geçmiş zaman eki ile bağdaştırılmış olduğu, bu sebeple durum veya özellik bildiren yan cümle yüklemelerinde sıfat fiil eki olarak -ta’nın kullanılmadığı gözlemlenmiştir. Bunun anadillerinden yapılan transfer ile bağlantılı olduğu kanıtlanmış, ayrıca Japonca eğitim aldıkları başlangıç seviyesi ders kitabının da -ta’nın sıfat fiil işlevini ele almamış olmasının edinime etki ettiği ortaya çıkarılmıştır.

Bu makalede, Türk öğrenciler tarafından yukarıda belirtildiği gibi kullanımında sıkça hata gözlemlenen veya kullanmaktan kaçınılan -ta ekinin tüm işlevlerinin başlangıç seviyesi ders kitaplarındaki ele alınışı ortaya konacak ve bu mevcut öğretimin edinim üzerindeki olası etkisi tartışılacaktır.

2. GEÇMİŞ ARAŞTIRMALAR

-ta ekinin başlangıç seviyesi ders kitaplarında geçmiş zaman eki olarak öğretildiği, dolayısıyla Japonca öğrencilerinin “-ta=geçmiş zaman” olarak ezberlediği ve bu şekilde edindiği geçmiş araştırmalarda Japonca eğitimindeki bir problem olarak ele alınsa da (Yamamoto, 2016), -ta ekinin edinimi ile ilgili araştırmalara pek rastlanmamaktadır. Genel olarak zaman ve görünüş gibi dilbilgisi kategorilerini konu alan ve içerisinde -ta’yı ele alan çalışmalar ya da -ta’nın kullanımı veya anlamsal fonksiyonlarının bir veya birkaçı üzerine yapılan teorik araştırmalar bulunmaktadır (Nakau, 1976; Teramura, 1984; Kinsui, 1994-1998; Ogihara, 1996; Inoue, 2001; Sadanobu, 2004; Ciftci, 2014).

Türkçe ve Japonca karşılaştırmalı araştırmalarda çoğunlukla her iki dilin zaman, görünüş veya kiplik sistemi genel çerçevede tartışılmış, -ta ekinin bu işlevlerine yalnızca teorik açıdan değinilmiştir (Özbek, 2011; Özbek ve Kıra, 2019; Gençer Baloğlu, 2020).

Edinim araştırması olarak Atay (2007)’nin -ta ekinin kiplik kullanımı üzerine yaptığı çalışmasında temel Japonca ders kitaplarında -ta’nın kiplik işlevinin yer almaması sebebiyle öğrencilerin bu işlevi tam olarak edinemediği anket araştırmasıyla ortaya konmuş ve bu işlevin öğretilmesine dair öneride bulunulmuştur. Fakat -ta ekinin diğer işlevlerine değinilmemiş, çalışma yalnızca kiplik işlevi ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca, kiplik işlevi içerisinde birçok anlam barındıran -ta’nın Inoue (2001)’e göre temel kiplik anlamı olan “farketme/hatırlama” anlamı ele alınmış, diğer kiplik anlamlarına değinilmemiştir.

Bir diğer edinim araştırması olarak Kıra (2019), Türk Japonca öğrencilerine yönelik yaptığı çalışmada sıfat fiil işlevli -ta’nın başlangıç seviyesi ders kitabında (Minna no Nihongo) ele alınmamasının Japonca öğrenim süresi kısa olan öğrencilerde de uzun olan öğrencilerde de edinimi olumsuz etkilediğini ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte, anadil etkisinin olup olmadığını araştırabilmek için katılımcılara Japoncadan Türkçeye çeviri yaptırılmıştır. -ta eki Türkçedeki sıfat fiillerden sadece sıfat işlevi taşıyan -lk eki ve hem eylem hem sıfat işlevi taşıyan -mı

ekinin¹ her ikisine de karşılık gelse de (eyleme göre değişiklik gösterir) öğrencilerin hem eylem hem sıfat işlevi taşıyan -ta ekini² aynı işleve sahip -mış ekiyle bağdaştırdığı ortaya çıkmıştır. Buradan yola çıkarak, bu bağdaştırma başlangıç seviyesinde sıfat fiil işlevli -ta'nın sadece durum belirten sıfat fonksiyonunda da kullanılabilirdiğinin öğretilmemesinin bir sonucu olarak da düşünülebilir. Bu araştırma da yine yalnızca sıfat fiil işlevi gibi -ta ekinin tek bir işleviyle sınırlandırılmıştır.

Yukarıda belirtildiği gibi, -ta'nın edinimine dair araştırmaların pek bulunmaması, yapılan araştırmaların -ta'nın belirli işlevleri üzerinde durup tüm işlevlerini ele almaması, Türkçe ve Japonca gibi birçok benzer özelliğe sahip iki dilin öğrencilerine yönelik çalışmaların sınırlı olması ve Atay (2007) ve Kıra (2019) gibi bu tarz mevcut çalışmalarda özellikle benzerliklerin fazlaca bulunduğu dilleri öğrenirken başlangıç seviyesinde oluşturulması gereken farkındalığın öneminin ortaya çıkarılması sebebiyle, hem Japonca öğretmenleri için faydalı olabilecek bilgileri sunmayı, hem de uzaktan eğitim gibi “yeni normal” eğitim modelinde dil öğrencilerinin yüz yüze eğitime kıyasla daha yoğun şekilde yararlanacağı kaynakların içeriği konusundaki farkındalığı ve gerekli görüldüğü durumlardaki revizyonu için bu makalenin Japonca eğitimine katkı sağlayacağını umuyoruz.

3. JAPONCADA -TA EKİ VE İŞLEVLERİ

3.1. Geçmiş Zaman ve Bitmişlik Görünüşü İşlevi

Japoncada zaman, geçmiş (*past*) ve buna karşılık gelen şimdiki zaman ve gelecek zaman (*non-past*) olarak ikiye ayrılır (Kuno, 1973; Ogihara, 1996). -ta ekinin birincil fonksiyonu eylemin geçmiş zamanda gerçekleştiği anlamını veren geçmiş zaman (*past*) fonksiyonudur.

(1) (彼は昨日ドイツに出張した。)

Kare-wa kinō Doitsu-ni shucchōshi-ta.

O (erkek)-TOP dün Almanya-DAT iş seyahatine çıkmak-TA

'O dün Almanya'ya iş seyahatine gitti.'

Eylem köküne eklenen -ta aynı zamanda görünüş (aspekt) kategorisinde “bitmişlik” belirten bir ektir.

(2) (私は (もう) 晩ごはんを食べた。)

Watashi-wa (mō) bangohan-wo tabe-ta.

Ben-TOP (çoktan) akşam yemeği-ACC yemek-TA

'Ben (çoktan) akşam yemeği yedim.'

Bitmişlik görünüşü taşıyan -ta eki eylemin tamamlanmış olduğunu göstermekle birlikte o eylemin sonucunun konuşma zamanında bulunduğunu da belirtmektedir. Suzuki (1979) bunu “bitmişlik gösteren geçmiş” (*perfective past*) olarak adlandırıp, aşağıdaki gibi üç gruba ayırmaktadır.

(3) (目あいた、あいた。ああ、大丈夫。血の気をおびてきた。)

Me ai-ta, ai-ta. Aa, daijōbu. Chi no ke-wo obiteki-ta.

Göz açılmak-TA Oh, tamam Kan (rengi)-ACC hafifçe renklenmek-TA

'Gözü açıldı, açıldı. Oh, tamam. Yüzüne renk geldi.'

(Takahashi, 1985:191-192)

Örnek (3)'te görülen “obitekita” (yüzüne renk geldi) ifadesindeki -ta renk gelme eyleminin tamamlanmış fakat sonucunun konuşma zamanında hala devam ettiğini göstermektedir. Suzuki'ye göre renk gelme eylemi “konuşmanın hemen öncesinde olan bir değişiklik”tir.

1 Güner (2014), Türkçedeki -lk ve -mış sıfat fiil eklerinin sadece durum mu yoksa hem durum hem eylem mi gösterdiğini o sıfat fiille yapılan tamlamaya hareketin nasıl yapıldığını gösteren bir zarf ekleyerek incelemiştir. -lk ekinin zarf ile kullanılmadığı, fakat -mış ekinin zarf ile kullanılabilirdiği görülmüştür. Buna göre, -lk eki sadece durum gösteren sıfat işlevine, -mış eki ise hem eylem hem sıfat işlevine sahiptir.

(1) a. *özensizce kesik kağıtlar

b. özensizce kesilmiş kağıtlar

2 Kinsui (1994), Japoncadaki sıfat fiil işlevli -ta ekinin zarf ile kullanıldığında hem eylem hem sıfat işlevine sahip olduğunu öne sürmektedir.

(2) Iyayia böshi-wo kabut-ta otoko (いやいや帽子を被った男) 'istemeye istemeye şapka takmış (olan) adam' (Kinsui 1994:50-51)

- (4) (おばあちゃん、おらげにきてからふとったね。) (Takahashi, 1985:191-192)
Obāchan, orage-ni ki-tekara futot-ta-ne.
Büyükanne evim-DAT gelmek-den beri kilo almak-TA-PRTC
'Büyükanne, evime geldiğinden beri ne kadar da kilo aldın.'

Örnek (4)'te "futotta" (kilo aldın) ifadesindeki -ta "eylemin sonucunun şu ana kaldığı/şu anda da devam ettiği geçmişteki bir değişikliği" göstermektedir. Burada eylemin öznenin durumunu gösteren (şu anda eskiye kıyasla kilolusun) sıfat işlevli bir kullanımı söz konusudur.

- (5) (十日前まで電話機が故障しとって、(中略)今はもうなおった。)
Tōka mae made denwaki-ga koshōshi-tot-te, (chūryaku) ima-wa mō
naot-ta.
On gün önce kadar telefon-NOM bozulmak-ASP-GER (ara kısaltma) şimdi-TOP çoktan
düzelme-TA
'On gün öncesine kadar telefon bozduktu, şimdi düzeldi.'

(Takahashi, 1985:191-192)

Son olarak, Suzuki'ye göre örnek (5)'te görülen "naotta" (düzeldi) eylemine gelen -ta "geçmişteki bir değişikliğin sonucunun şu anda görünmesi" anlamını taşımaktadır.

-ta eki sadece cümle sonunda değil, herhangi bir ismin önünde yan cümle içerisinde de görülebilir.

- (6) (山の上にあった古い家は、ホテルを建てるために取り壊された。) (Sunagawa, 1986:76)
Yama-no ue-ni at-ta furui ie-wa, hoteru-wo tateru tameni torikowas-are-ta.
Dağ-GEN üzeri-LOC var olmak-TA eski ev-TOP otel-ACC inşa etmek için yıkmak-PASS-TA
'Dağdaki eski ev otel inşa etmek için yıkıldı.'
- (7) (この仕事で稼いだお金は、ヨットを買うために使いたいと思っています。)
Kono shigoto-de kasei-da okane-wa, yotto-wo kau tameni tsukai-tai to omot-tei-masu.
Bu iş-LOC biriktirmek-TA para-TOP yat-ACC almak için kullanmak-OPT düşünmek-ASP-
COP.POL
'Bu işte biriktirdiğim parayı yat almak için kullanmayı düşünüyorum.'

(Sunagawa, 1986:76)

Sunagawa (1986), yukarıda verdiği örneklerde de görüldüğü gibi yan cümlelerin gösterdiği olay ana cümlelerin gösterdiği olay zamanından önce gerçekleşmişse, yan cümle yüklemine geçmiş zaman eki olan -ta ekini aldığını belirtir. Bu durumda, ana cümle yüklemi geçmiş, şimdiki veya gelecek zaman eklerinden herhangi birini alabilir (p.76).

3.2. İsim Niteleme ve Sıfat Fiil İşlevi

-ta ekinin yukarıda belirtilen geçmiş zaman ve bitmişlik görünüşü işlevleri sadece cümle sonu yüklemine değil, bir ismin önünde niteleme eki (-ta-) olarak da görülebilir.

- (8) a. (彼女が去年のパーティーで着た着物を覚えていますか?)
Kanojo-ga kyonen-no pāti-de ki-ta kimono-wo oboe-tei-masu ka?
O (kadın)-NOM geçen sene-GEN parti-LOC giymek-TA kimono-ACC hatırlamak-ASP-COP.POL Q
'Onun geçen seneki partide giydiği kimonoyu hatırlıyor musun?'
- b. (彼女は一度着た着物は二度と着ない。)
Kanojo-wa ichido ki-ta kimono-wa nidoto ki-nai.
O (kadın)-TOP bir kez giymek-TA kimono-TOP iki kez giymek-NEG.PRS
'O bir kez giydiği kimonoyu ikinci kez giyemez.'

(Kinsui, 1994:29)

Örnek (8a)'da "Onun geçen seneki partide giydiği kimono" tamlamasında "kita" (giydiği) eylemindeki -ta- eki Türkçe çevirisinde de açıkça görüldüğü üzere geçmiş zaman anlamı vermektedir. Bir sonraki örnek olan (8b)'de "bir kez giydiği kimono" tamlamasında "kita" (giydiği) ifadesinde geçen -ta- eki geçmiş zaman anlamından sıyrılmış, bitmişlik görünüşünü gösteren bir ek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca, Japoncada -ta- ekinin geçmiş zaman ve bitmişlik görünüşü işlevinden bağımsız olarak eklendiği eylemin özelliğine göre eylem özelliğini kaybedip sadece sıfat gibi durum veya özellik bildiren isim niteleme işlevi de bulunmaktadır. Bu işleve, örnek (8)'de gösterilen zaman ve görünüş işlevinden ayırt etmek için bu makalede kısaca "sıfat fiil işlevi" denecektir.

(9) (立派な着物を着た女性が近付いてきた。) (Kinsui, 1994:29)

Rippana kimono-wo ki-ta josei-ga chikadui-te-ki-ta.

Şık kimono-ACC giymek-TA kadın-NOM yaklaşmak-ASP-GER-gelmek-TA

'Şık kimonolu bir kadın yaklaştı.'

Örnek (9)'daki gibi bir bağlamda³, -ta-'nın geçmiş zaman ve bitmişlik görünüşünün her iki anlamı da bulunmamakta ve Türkçesinden de anlaşılacağı üzere ismi niteleyen sıfat fonksiyonlu bir ek olduğu açıkça görülmektedir.

Bir ekin sıfat işlevi, bir ismi sıfat olarak niteleyerek onun "durum"unu göstermektir. Bu "durum" kavramının içerisinde "sadece durum" ve "bir olayın sonucunda ortaya çıkan durum"⁴ vardır (Jacobsen, 1982; Morita, 1988; Abe, 1993; Kinsui, 1994; Ogihara, 2004). Kinsui (1994) eylemleri "sadece durum" ve "sonuç kaynaklı durum" göstermesine göre analiz ederek "yapısal" ve "leksikal" olarak iki gruba ayırmıştır. Yapısal eylemler, sıfat fiil işlevli ekin eklenmesiyle sonuç kaynaklı durum anlamı taşıyan eylemlerdir. Diğer yandan, leksikal eylemler sıfat fiil işlevli ekin eklenmesiyle sadece durum gösterir.

(10) a. Koware-ta denwaki (壊れた電話機) 'Bozuk/bozulmuş telefon'

b. Komiit-ta hanashi (込み入った話) 'Karmaşık bir konuşma'

Bu eylem gruplandırılmasına göre, (10a) bozulma sonucunda ortaya çıkan "bozuk" durumunu gösterdiği için yapısal, (10b) herhangi bir şeyin sonucunda ortaya çıkan bir durumu değil, salt bir durum gösterdiği için leksikal eylem örneği olarak verilebilir. Yine, örnek (9)'da kullanılan "kita" sıfat fiili "giymek" eyleminin sonucunda ortaya çıkan bir durumu gösterdiğinden yapısal olarak kabul edilir.

3.3. Kiplik İşlevi

-ta temel olarak (i) aniden bulma/keşfetme, (ii) aniden farketme/hatırlama, (iii) teyit, (iv) önceden belirleme, (v) dinleyiciye yönelik baskı/teşvik, (vi) duygu-durum ve (vii) varsayım gibi 7 farklı kiplik anlamı taşımaktadır (Teramura, 1984; Sunagawa, 1986; Muramatsu, 1991; Chung, 1993).

(i) aniden bulma/keşfetme

(11) (あ、ありました。ここですよ。) (Muramatsu, 1991:39)

A, ari-mashi-ta. Koko-desu-yo.

A var olmak-COP.POL-TA Burada-COP.POL-PRTC

'Aa, (beklenmedik bir şekilde) buradaymış.'

3 -ta- eki ismin önünde kullanıldığında bağlama göre "zaman ve görünüş anlamı" ya da "sıfat" anlamı taşımaktadır (Teramura, 1984; Abe, 1993; Kinsui 1994). Örnek (9)'daki "kita" (giyen) eylemine örnek (8)'deki gibi "geçen sene" veya "bir kez" gibi zaman gösteren zarflar getirildiğinde -ta- eki zaman ve görünüş anlamlarını taşır. Bu zarfların görülmediği ve önüne geldiği ismin durumunu/özelliğini gösteren bir bağlamda kullanıldığında ise -ta-'nın sıfat fonksiyonlu olduğu düşünülmektedir.

4 Buradan itibaren "sonuç kaynaklı durum" olarak anılacaktır.

(ii) aniden farketme/hatırlama

- (12) (あつ、あすは約束があった。) (Muramatsu, 1991:39)
A, asu-wa yakusoku-ga at-ta.
A yarın-TOP randevu-NOM var olmak-TA
'Aa, (şu anda farkettim) yarın randevum var/vardı.'

(iii) teyit

- (13) (あすの午後は会議がありましたね。) (Muramatsu, 1991:39)
Asu-no gogo-wa kaigi-ga ari-mashi-ta-ne.
Yarın-GEN öğleden sonra-TOP toplantı-NOM var olmak-COP.POL-TA-PRTC
'Yarın öğleden sonra toplantı vardı, değil mi?'

(iv) önceden belirleme

- (14) (これで間違いなくあいつは死んだ!) (Chung, 1993:31)
(Öldürme planını tamamlama) Korede machigainaku aitsu-wa shin-da!
Böylece kesinlikle o herif-TOP ölmek-TA
'Böylece, o herif (artık) kesinlikle öldü.'

(v) dinleyiciye yönelik baskı/teşvik

- (15) (じゃ、みな、すわった、すわった。) (Chung, 1993:31)
Ja, mina, suwat-ta, suwat-ta.
O zaman herkes oturmak-TA oturmak-TA
'O zaman/Haydi herkes otursun.'

(vi) duygu-durum

- (16) (切符がとれなかったんですか。こまりましたね。とれなければ旅行にはいけませんよ。)
Kippu-ga tore-nakat-ta-n-desu-ka. Komari-mashi-ta-ne.
Bilet-NOM almak-NEG-TA-PRTC-COP.POL-Q Zor durumda kalmak-COP.POL-TA-PRTC
Tore-nakereba ryokō-ni-wa ik-e-masen-yo.
Almak-COND seyahat-DAT-TOP gitmek-ABIL-NEG.POL-PRTC
'Bilet alamadın mı? Nasıl zor durumda kaldım şu anda. Alamazsam seyahate gidemem.'

(Sunagawa, 1986:15)

(vii) varsayım

- (17) (もしあの飛行機に乗っていたら、みんな死んでいたね。) (Sunagawa, 1986:39)
Moshi ano hikōki-ni not-tei-tara, minna shin-dei-ta-ne.
Eğer o uçak-DAT binmek-ASP-COND herkes ölmek-ASP-TA-PRTC
'Eğer o uçağa binseydik hepimiz ölmüştük.'

Dünya dillerinde dilbilgisel yüklem işaretleyicileri, zamirler, ünlemler veya vurgular ile karşımıza çıkan mirativity (hayret) olgusu anlık buluş, şaşkınlık, zihinsel hazırsızlık, karşıt beklenti ve yeni bilgi gibi anlamları barındıran dilbilgisel bir kavramdır (Aikhenvald, 2012:435). Yukarıdaki kiplik anlamları içerisinde aniden bulma/keşfetme (11) ve aniden farketme (12) anlamları -ta'nın mirativ anlamları olarak kabul edilmektedir (Teramura, 1984; Takahashi, 1985; Chung, 1993; Kaneko, 1995; Inoue, 2001). Burada görülen "A", "Aa" gibi ünlemlerinin

aniden bulma/keşfetme ve aniden farketme/hatırlama anlamlarına destekleyici bir rolü bulunmaktadır. Fakat aynı ünlemlikle -ta yerine şimdiki zaman ve gelecek zaman (*non-past*) biçimi olan -ru kullanıldığında anlam farklılaşmaktadır.

(18) (Kitabını bir süre arayıp sonunda çantasında bulduğunda)

a. (あ、ここにあった (入っていた))。

A, koko-ni at-ta (hait-tei-ta).

A burada-LOC exist-TA (gir-ASP-TA)

'Aa, buradaymış!'

b. (あ、ここにある (入っている))。

A, koko-ni ar-u (hait-tei-ru).

A burada-LOC exist-PRS (gir-ASP-PRS)

'Aa, burada!'

(Inoue, 2001:99)

Örnek (18)'e bakıldığında, (18a) ve (18b) aynı içeriği anlatan aniden bulma/keşfetme işlevine sahip cümlelerdir ve aynı ünlemlikle kullanılmıştır. Fakat (18a)'nın yüklemi -ta eki ile işaretli olup, (18b)'nin yüklemi -ru eki ile işaretlidir. İçerik ve ünlemlikle aynı olmasına rağmen -ta ile işaretlenen cümlede konuşmacının "sonunda buldum" duygusu sezilirken, -ru ile işaretlenen cümlede böyle bir nüans olmayıp, yalnızca konuşmacının gözünün önünde olan bir nesnenin varlığı ve buna şaşırması söz konusudur (Kinsui, 1998).

-ta'nın diğer bir kiplik anlamı olan teyit anlamını gösteren örnek (13)'te -ta cümle sonunda yine teyit anlamı taşıyan -ne eki ile kullanılmıştır. Buradaki teyit anlamının -ne ekinden kaynaklandığı düşünülebilir fakat -ne'nin -ta ile birleştiği bu gibi cümlelerde -ta'nın (-ne eki olmadan gösterdiği) aniden farketme/hatırlama anlamı -ne ile kullanıldığında "hatırlamaya bağlı bir teyit" anlamı olarak karşımıza çıkmaktadır. -ta'nın diğer kiplik işlevlerinde görülen "*machigainaku*" (kesinlikle) (örnek 14), -ne (örnek 16) ve "*moshi*" (eğer) (örnek 17) gibi ifadeler kiplik anlamlarında herhangi bir anlam farklılığı yaratmamakta olup, -ta ile kullanılmasa da sadece -ta ekiyle bu kiplik anlamları verilebilmektedir.

-ta ekinin, temel anlamı olan (i) geçmiş zaman işlevinden başka, (ii) bitmişlik, (iii) isim niteleme, (iv) sıfat fiil, (v) aniden bulma/keşfetme, (vi) aniden farketme/hatırlama, (vii) teyit, (viii) önceden belirleme, (ix) dinleyiciye yönelik baskı/teşvik, (x) duygu-durum ve (xi) varsayım gibi 11 farklı işleve sahip çok işlevli bir ek olduğuna yukarıda da görüldüğü gibi geçmiş araştırmalarda değinilmiştir. Bu çok işlevlilik durumunun -ta'nın edinimini zorlaştıran bir etken olduğu düşünülmektedir.

4. YÖNTEM

4.1. Veri

Bu makalede Türkiye'de Japonca eğitim veren kurumların kullandığı başlangıç seviyesi Japonca ders kitapları olan "*Minna no Nihongo Shokyū I Honsatsu*" (みんなの日本語初級 I 本冊) ve "*Minna no Nihongo Shokyū II Honsatsu*" (みんなの日本語初級 II 本冊), "*Marugoto Shokyū 1 A2 Rikai*" (まるごと初級 1 A2 りかい) ve "*Marugoto Shokyū 2 A2 Rikai*" (まるごと初級 2 A2 りかい) gibi kaynakların yanı sıra, araştırdığımız kadarıyla aktif şekilde Japonca eğitimi veren kurumlarda henüz kullanımına rastlanmamış fakat Japonca eğitiminin yaygınlaşmasıyla birlikte eğitmenlerin yararlanabileceği çeşitli kaynaklar analiz edilecektir. Bu makalede ele alınacak olan hedef kaynakların kullanıldığı kurum bilgileri dahil tümü aşağıdaki tabloda görülebilir.

Tablo 1: Makalede analiz edilen kaynaklar ve kullanıldığı kurumlar

	Kurum Türü	Kurum Adı	Kaynak Adı
Türkiye’de Japonca Eğitiminde Kullanılan Kaynaklar ⁵	Lisans Düzeyinde Alan Uzmanı Yetiştiren Kurumlar	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Minna no Nihongo Shokyū I&II (みんなの日本語初級 I・II)
		Ankara Üniversitesi	Minna no Nihongo Shokyū I&II (みんなの日本語初級 I・II) ⁶
		Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Minna no Nihongo Shokyū I&II (みんなの日本語初級 I・II)
		Erciyes Üniversitesi	Marugoto Shokyū 1&2 A2 Rikai (まるごと初級 1・2 A2 りかい) ⁷
	Lise Hazırlık Sınıfı Dil Eğitiminde Japonca Eğitimi Veren Kurumlar	İstanbul Ticaret Odası Marmara Anadolu İmam Hatip Lisesi	Minna no Nihongo Shokyū I&II (みんなの日本語初級 I・II)
	Dil Eğitim Merkezleri/ Vakıflar	Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER)	Minna no Nihongo Shokyū I&II (みんなの日本語初級 I・II)
Türk Japon Vakfı		Marugoto Shokyū 1&2 A2 Rikai (まるごと初級 1・2 A2 りかい)	
Diğer Kaynaklar	-	-	Shokyū Nihongo Genki I&II (初級日本語「げんき」 I・II)
	-	-	Shokyū Nihongo Jō &Ge (初級日本語 上・下)
	-	-	Manabō! Nihongo Shokyū 1&2 (学ぼう! にほんご初級 1・2)
	-	-	Dekiru Nihongo (できる日本語)
	-	-	Shokyū Nihongo Tobira I&II (初級日本語とびら I・II) ⁸

Tablo 1’de görüldüğü gibi, Türkiye’de Japonca eğitimi veren kurumların kullandığı başlangıç seviyesi ders kitaplarında çok fazla çeşitlilik görülmemek olup, yedi kurumun beşi “*Minna no Nihongo*” kullanmaktadır. Kalan iki kurum ise “*Marugoto*” adlı ders kitabını kullanmaktadır. Fakat “*Minna no Nihongo*” kullanan beş kurumdan biri (Ankara Üniversitesi) ve “*Marugoto*” kullanan iki kurumdan biri (Erciyes Üniversitesi) “*Marugoto*” dan kısmen yararlanmaktadır. Bu nedenle, gelecek zamanlarda Japonca öğretmenlerine ışık tutması açısından sadece bu kurumlarda kullanılan ders kitapları değil, Tablo 1’de belirtilen beş farklı kitap da analiz edilecektir.

4.2. İçerik

Öncelikle her bir ders kitabının yapısı ve içeriği ile ilgili bilgi verilip kitap kısaca tanıtılacaktır. Daha sonra, ders kitaplarında kullanılan -ta ekinin işlevi, ilk defa hangi ünite de öğretildiği ve ekin geçtiği örnek cümle gibi bilgiler taranacak ve tablo olarak sunulacaktır. Bu bilgiler olmadığında tabloda o kısım “-” ile işaretlenecektir.

5 Burada ele alınan kaynaklar Türkiye’de lisans düzeyinde alan uzmanı yetiştiren, lise düzeyinde hazırlık sınıfı dil eğitiminde Japonca eğitimi veren ve üniversite rektörlüğüne bağlı dil eğitim merkezleri veya vakıflar gibi aktif şekilde Japonca eğitimi veren kurumlardır. Seçmeli ders olarak Japonca eğitimi veren kurumların kullandığı kaynaklar araştırmanın dışında bırakılmıştır.

6 Kurumun, “*Minna no Nihongo Shokyū I&II*” adlı kaynaktan temel kaynak olarak değil, kısmen yararlandığı bilgisi yazarla paylaşmıştır.

7 Kurum, “*Marugoto*” adlı kaynaktan temel kaynak olarak değil, kısmen yararlandığı bilgisini yazarla paylaşmıştır.

8 “*Shokyū Nihongo Tobira I&II*” adlı ders kitabı Türkiye’deki kurumlar içerisinde kullanılmamış olduğu için Tablo 1’de diğer kaynaklar bölümünde gösterilmiştir, ancak 2022-2023 akademik yılının başlangıcından itibaren Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi’nde “*Minna no Nihongo*” yerine kullanılması planlanmaktadır. Bu sebeple, makalenin 5.1. bölümünde Türkiye’de Japonca Eğitiminde Kullanılan Kaynaklar başlığı altında bahsedilecektir.

5. ANALİZ

5.1. Türkiye’de Japonca Eğitiminde Kullanılan Kaynaklar

5.1.1. “Minna No Nihongo”da -ta Eki

5.1.1.1. “Minna no Nihongo”nun Yapısı ve İçeriği

İlk basımı 1998 yılında 3A Corporation (Suri Network) tarafından yapılan ve Türkiye’de Japonca eğitimi veren birçok kurumda kullanılan “Minna no Nihongo” adlı ders kitabının başlangıç seviyesi için “Minna no Nihongo Shokyū I” ve “Minna no Nihongo Shokyū II” olarak iki ana kitabı mevcuttur. “Minna no Nihongo Shokyū I” ana kitabı 1. üniteden 25. üniteye kadar ve “Minna no Nihongo Shokyū II” ana kitabı 26. üniteden 50. üniteye kadardır. Her ünite 1) dilbilgisi kalıpları, 2) örnek cümleler, 3) diyalog, 4) alıştırmalar ve 5) sorular olarak beş bölümden oluşmaktadır. Alıştırmalar bölümü A, B ve C olarak üç aşamaya ayrılmıştır. A aşamasında görseller kullanılarak hedef kalıbın kolayca anlaşılması ve edinilmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte B aşamasında aynı hedef kalıbın ediniminin güçlü şekilde yapılabilmesi için çeşitli alıştırmalar formlarına ağırlık verilmiştir. Son olarak C aşamasında ise, hedef kalıbın veya ifadelerin gerçek hayatta hangi durumlarda kullanılıp, nasıl işlevlere sahip olduğunu öğretmek için kısa diyalog alıştırmaları hazırlanmıştır.

Ayrıca, birkaç üniteye bir 6) tekrar bölümü bulunmakta olup, o zamana kadar işlenen ünitelerin tekrarı sağlanarak önemli noktaların daha iyi edinilmesi amaçlanmıştır.

5.1.1.2. “Minna no Nihongo”da -ta Ekinin Analizi

“Minna no Nihongo Shokyū I” ve “Minna no Nihongo Shokyū II”deki -ta ekinin öğretimi Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2: “Minna no Nihongo Shokyū I&II”deki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Minna no Nihongo Shokyū I	4	Geçmiş Zaman	<i>Watashi wa kinō benkyō shimashita.</i> 'Ben dün ders çalıştım.'
	7	Bitmişlik Görünüşü	<i>-Mō shinkansen no kippu wo kaimashita ka? -Hai, mō kaimashita.</i> -‘Artık hızlı tren biletini aldın mı? -Evet, <u>çoktan</u> aldım.’
	22	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Kinō naratta kotoba wo wasuremashita.</i> 'Dün öğrendiğim kelimeyi unuttum.'
Minna no Nihongo Shokyū II	29	Aniden Bulma/Keşfetme	<i>Arimashitayo.</i> 'Bulduym/Buradaymış.'

Tablo 2’de görüldüğü gibi, başlangıç seviyesinin ilk kitabı olan “Minna no Nihongo Shokyū I”de -ta ekinin önce geçmiş zaman işlevi, hemen ardından da bitmişlik görünüşü işlevi öğretilmektedir. Bu zaman ve görünüş işlevini birbirinden ayırmak güç olduğu için bitmişlik görünüşü işlevi “mō” (çoktan, artık) zarfıyla birlikte gösterilmiştir. Bu işlevler saygı dilinde kullanılan “-masu” biçimiyle birlikte kullanılmaktadır. Japoncada eylemin “-masu” biçimiyle kullanılması (istisnai durumlar dışında) cümle sonu yüklemde görüldüğünden, isim niteleme işlevini öğretmek için önce “eylem+ta” şekli olan “normal biçim” (*futsūtai*) öğretilmesi gerekmektedir. Bu nedenle isim niteleme işlevi sonlara doğru 22. üniteye karşımıza çıkmaktadır. Fakat örnek cümleleri incelediğimizde tablodaki örnekte de görüldüğü gibi ismin önündeki -ta yine geçmiş zaman anlamında kullanılmakta olup, sıfat fiil işlevi öğretilmemektedir.

Başlangıç seviyesinin ikinci kitabı olan “Minna Nihongo Shokyū II”de ise, yalnızca 29. üniteye kiplik işlevi olan aniden bulma/keşfetme anlamıyla karşımıza çıkmaktadır. Fakat burada görülen kiplik işlevine sahip -ta eki dilbilgisi örneklerinde veya alıştırmalarda öğrencilere -ta’nın bir işlevi olarak öğretilmemekte, yalnızca diyalogta geçen bir söz öbeği olarak tek bir yerde gösterilmektedir. Bunun dışındaki kiplik işlevlerine ise rastlanmamıştır.

5.1.2. “Marugoto”da -ta Eki

5.1.2.1. “Marugoto”nun Yapısı ve İçeriği

Japan Foundation tarafından Japonca’yı yabancı dil olarak öğrenen yetişkinlere yönelik çıkarılan “Marugoto” serisi, *Katsudō* (Aktivite) ve *Rikai* (Kavrama) adında iki ders kitabından oluşmaktadır. *Katsudō*, iletişim odaklı alıştırmaya ve aktivitelere sahiptir ve dil performansını arttırmayı amaçlamaktadır. *Rikai* ise, dilbilgisel yeterliliğin artırılması için geliştirilmiştir. Öğrencilerin ihtiyacına göre herhangi biri veya her ikisi de tercih edilebilir. Bu makalede -ta’nın öğretimi analiz edildiği için dilbilgisel açıklamaların yer aldığı *Rikai* adlı ciltlerin başlangıç seviyesi (A2) kitapları⁹ incelenecektir. “Marugoto” konu (*topic*) bazlı bir ders kitabı serisidir. Bunlardan ilki olan “Marugoto Shokyū 1” ve ikincisi olan “Marugoto Shokyū 2” adlı kitaplarda temel olarak 9 konu bulunmakta olup, her konuda 2 ünite vardır. Her bir kitap toplamda 18 üniteden oluşmaktadır. Her üniteye 1) kelime ve alfabe (kanji), 2) diyalog ve dilbilgisi, 3) okuma ve 4) yazma olarak dört bölüm vardır.

5.1.2.2. “Marugoto”da -ta Ekinin Analizi

Temel seviye ya da başlangıç seviyesi olarak A2 seviyesinde olan “Marugoto Shokyū 1” ve “Marugoto Shokyū 2” kitaplarında öğretilen -ta ekinin işlevleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 3: “Marugoto Shokyū 1&2 A2 Rikai”daki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Marugoto Shokyū 1 A2 Rikai	4	Geçmiş Zaman	<i>Paku: Kinō wa sugoi amedeshita ne.</i> <i>Abe: Hai, yoku furimashita ne. Soshite, samukattadesu.</i> 'Paku: Dün müthiş yağmurluydu değil mi? Abe: Evet, çok yağdı. Ve soğuktu.'
	8	Bitmişlik Görünüşü	<i>Mō bijutsukan ni ikimashita ka?</i> 'Müzeye gittin mi?'
Marugoto Shokyū 2 A2 Rikai	1	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Senshū katta hon wa, Murakami Haruki toiu sakka no shōsetsudesu.</i> 'Geçen hafta aldığım kitap, Murakami Haruki adlı yazarın romanıdır.'

Tablo 3’te gösterildiği gibi, “Marugoto Shokyū 1” adlı ilk kitapta önce geçmiş zaman ve ardından bitmişlik görünüşü işlevi öğretilmektedir. Burada da bitmişlik görünüşü işlevini “mō” (çoktan, artık) zarfından anlıyoruz. Bir sonraki kitap olan “Marugoto Shokyū 2”de ise sadece isim niteleme işlevine yer verilmektedir. Fakat bu da sıfat fiil işlevi taşıyan -ta değil, ismin önüne gelen eylemin geçmiş zamanda gerçekleştiğini gösteren geçmiş zaman işlevli -ta’dır ve “Minna no Nihongo” ile benzerlik göstermektedir. Bunlar dışında -ta’nın diğer işlevlerine rastlanmamıştır.

5.1.3. “Shokyū Nihongo Tobira”da -ta Eki

5.1.3.1. “Shokyū Nihongo Tobira”nın Yapısı ve İçeriği

“Shokyū Nihongo Tobira”, Kuroshio yayınevi tarafından 2021 yılında yayımlanan başlangıç seviyesi Japonca ders kitaplarının en yeni ve en güncel bilgilere sahip olanıdır. Bu nedenle günümüze uygun içeriğe sahip bir ders kitabı arayışında olan öğretmenler için tercih edilebilir bir kaynaktır. Ayrıca, Japonca’yı ilk defa öğrenecek olanlar veya öğrendiklerini tekrar etmek isteyenler için anlamasının kolay olması ve tek başına çalışabilme olanağı vermesi amacıyla kitapta Japoncanın yanı sıra İngilizce de kullanılmıştır.

Serinin başlangıç seviyesi olarak “Shokyū Nihongo Tobira I” ve “Shokyū Nihongo Tobira II” adlı iki kitabı bulunmaktadır. “Shokyū Nihongo Tobira I” ve “Shokyū Nihongo Tobira II”de temel olarak 3 ana bölüm olup,

⁹ “Marugoto”nun *Rikai* serisinin başlangıç seviyesi olan A1 seviyesine eşdeğer “Nyūmon” (Giriş) adlı bir kitabı bulunmaktadır. Fakat, bu kitap incelendiğinde bu makalede analiz edilecek olan “Shokyū A2” kitabında öğretilen işlevlerin “Nyūmon”un tekrarı olduğu anlaşılmıştır. Bu nedenle, “Nyūmon” analiz dışı bırakılmıştır.

her bölümde 3 veya 4 ünite vardır. Her kitap 10'ar üniteden oluşmakta olup başlangıç seviyesi serisi olarak toplam 20 ünite mevcuttur. “*Shokyū Nihongo Tobira I*” ve “*Shokyū Nihongo Tobira II*”de üniteler 1) giriş, 2) diyalog, 3) kelimeler, 4) alfabe, 5) dilbilgisi, 6) alıştırmalar, 7) okuma parçası ve 8) dinleme olarak sekiz bölümden oluşmaktadır.

5.1.3.2. “*Shokyū Nihongo Tobira*”da -ta Ekinin Analizi

“*Shokyū Nihongo Tobira I&II*”de -ta eki aşağıdaki işlevleriyle ele alınmaktadır.

Tablo 4: “*Shokyū Nihongo Tobira I&II*”deki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Shokyū Nihongo Tobira I	3	Geçmiş Zaman	<i>Kyonen Hawaii ni ikimashita.</i> 'Geçen sene Hawaii'ye gittim.'
	6	Bitmişlik Görünüşü	<i>Mō hirugohan wo tabemashita.</i> 'Öğle yemeği (çoktan) yedim.'
Shokyū Nihongo Tobira II	11	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Kore wa watashi ga yaita kēki desu.</i> 'Bu benim pişirdiğim kek.'

Başlangıç seviyesi Japonca ders kitaplarının en güncel kitabı olan “*Shokyū Nihongo Tobira*”nın da -ta ekinin işlevlerinin öğretimi konusunda diğer kitaplarla benzeşmekte olduğu Tablo 4'ten anlaşılmaktadır. “*Shokyū Nihongo Tobira I*”de -ta'nın temel işlevleri olan geçmiş zaman işlevi ve ardından bitmişlik görünüşü işlevi öğretilmektedir. İkinci kitapta ise, geçmiş zaman anlamı taşıyan isim önünde niteleyici işlevli -ta öğretilmekte olup, diğer işlevlerine yer verilmemekte olduğu görülmüştür.

5.2. Diğer Kaynaklar

5.2.1. “*Shokyū Nihongo Genki*”de -ta Eki

5.2.1.1. “*Shokyū Nihongo Genki*”nin Yapısı ve İçeriği

The Japan Times tarafından yayımlanan “*Shokyū Nihongo Genki*”nin “*Shokyū Nihongo Genki I*” ve “*Shokyū Nihongo Genki II*” olarak iki kitabı bulunmaktadır. Özellikle üniversite öğrencilerine yönelik hazırlanmış olan bu kitabın dili Japoncanın yanı sıra İngilizcedir. Dolayısıyla İngilizce bilen lise öğrencileri veya diğer yetişkinler de kullanabilir. Her bir kitap “Diyalog-Dilbilgisi” ve “Okuma-Yazma” olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. “Diyalog-Dilbilgisi” bölümünde 1) diyalog, 2) kelimeler, 3) dilbilgisi, 4) alıştırmalar ve 5) ifadeler olarak beş bölüm bulunur. “Okuma-Yazma” bölümünde ise 1) alfabe ve 2) alıştırmalar olarak iki bölüm vardır. İlk kitap olan “*Shokyū Nihongo Genki I*”de okuma-yazma bölümündeki 2) alıştırmalar kısmında alfabe alıştırmaları, okuma parçası ve içeriği ile ilgili sorular ve yazma alıştırmaları mevcuttur. İkinci kitap olan “*Shokyū Nihongo Genki II*”de ise okuma parçası ve içeriği ile ilgili sorular ve yazma alıştırmaları vardır. Başlangıç seviyesi olarak hazırlanan iki kitap toplamda 23 üniteye sahiptir.

5.2.1.2. “*Shokyū Nihongo Genki*”de -ta Ekinin Analizi

“*Shokyū Nihongo Genki I&II*”de ele alınan -ta ekinin işlevleri Tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5: “Shokyū Nihongo Genki I&II”deki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Shokyū Nihongo Genki I	4	Geçmiş Zaman	<i>Mearisan wa kuji goro uchi ni kaerimashita.</i> 'Mary saat 9 gibi eve döndü.'
	9	Bitmişlik Görünüşü	<i>Watashi wa mō shukudai wo shimashita.</i> 'Ödevimi çoktan yaptım.'
	9	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Kyonen kekkon shita tomodachi (kara tegami ga kimashita.)</i> 'Geçen sene evlenen arkadaşım (dan mektup geldi).'
Shokyū Nihongo Genki II	-	-	-

İncelediğimiz çoğu kitapta olduğu gibi, “Shokyū Nihongo Genki I”de -ta ekinin yalnızca geçmiş zaman, bitmişlik görünüşü ve ardından isim niteleme işlevleri gösterilmektedir. Yine çoğu başlangıç seviyesi kitaplarla aynı şekilde isim niteleme işlevinde geçmiş zaman anlamındaki -ta öğretilmekte olup, sıfat fiil işlevine yer verilmemektedir. Serinin ikinci kitabı olan “Shokyū Nihongo Genki II”de ise, -ta'nın hiçbir işlevine değinilmediği görülmüştür.

5.2.2. “Shokyū Nihongo Jō&Ge”de -ta Eki

5.2.2.1. “Shokyū Nihongo Jō&Ge”nin Yapısı ve İçeriği

“Shokyū Nihongo Jō&Ge” Tokyo Yabancı Diller Üniversitesi Uluslararası Öğrenciler için Japonca Eğitim Merkezi tarafından düzenlenen ve Bonjinsha yayınevi tarafından 2010 yılında yayımlanan Japonca başlangıç seviyesi ders kitabı serisidir. Kitap, Japonyadaki üniversitelerde eğitimine devam etmek isteyen yabancı öğrencilere yönelik geliştirilmiştir. Kitabın dili sadece Japoncadır. Serinin ilk kitabı olan “Shokyū Nihongo Jō”da 15 ünite, devam kitabı olan “Shokyū Nihongo Ge”de ise 13 ünite olmak üzere toplam 28 üniteden oluşmaktadır. Her üniteye 1) öğretilen ifadeler ve dilbilgisi yapılarını görsellerle gösteren giriş bölümü, 2) diyalog, 3) dilbilgisi ve 4) alıştırmalar olarak dört bölüm vardır. Ayrıca “Shokyū Nihongo Jō”da 3, “Shokyū Nihongo Ge”de 7 okuma parçası ve her iki kitapta dinleme alıştırmaları mevcuttur.

5.2.2.2. “Shokyū Nihongo Jō&Ge”de -ta Ekinin Analizi

“Shokyū Nihongo Jō&Ge”de ele alınan -ta ekinin işlevleri aşağıdaki gibi gösterilebilir.

Tablo 6: “Shokyū Nihongo Jō&Ge”deki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Shokyū Nihongo Jō	3	Geçmiş Zaman	<i>Yamadasan wa kinō pinpon wo shimashita.</i> 'Yamada dün pinpon oynadı.'
	7	Bitmişlik Görünüşü	<i>Arisan wa mō kimashita ka.</i> 'Ali çoktan geldi mi?'
	13	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Kore wa watashi ga kaite e desu.</i> 'Bu benim çizdiğim resim.'
Shokyū Nihongo Ge	18	Duygu-durum	<i>Watashi wa onaka ga sukimashita.</i> 'Acıktım.'
	23	Sıfat Fiil	<i>Kawaiita nuno de garasu wo migaite kudasai.</i> 'Kuru bezle camı sil lütfen.'

İlk kitap olan “Shokyū Nihongo Jō”da yukarıda analiz edilen diğer kitaplarla aynı şekilde önce -ta'nın geçmiş zaman işlevi, daha sonra bitmişlik işlevi, ardından da ismin önünde geçmiş zaman bildiren niteleyici olarak öğretilmektedir.

İkinci kitap olan “*Shokyū Nihongo Ge*”de ise, diğer kitaplardan farklı olarak -ta’nın kiplik işlevlerinden biri olan duygu-durum işlevine yer verilmiştir. Burada öğrencilere “*onaka ga suku*” (acıkmak), “*nodo ga kawaku*” (*susamak*) örnekleri verilerek konuşanın o anki duygu-durumunun Japoncada -ta eki ile gösterildiği vurgulanmaktadır. Yine başlangıç seviyesi ders kitaplarında ilk defa karşılaştığımız bir işlev olan sıfat fiil işlevine de bu serinin ikinci kitabında 23. ünite de değinilmektedir. “*kiteiru=kita*” N (「着ている=着た」N)

(“giyen=giyen” N) şeklinde -ta’nın isim önünde sıfat fiil olarak kullanılan teiru eki ile tamamen aynı işleve sahip olduğu açıkça gösterilmekte ve tablodaki örnek dışında aşağıdaki örnekler verilmektedir.

(19) (門の前に制服を着たけいさつ官が並んでいます。)

Mon-no mae-ni seifuku-wo ki-ta keisatsukan-ga naran-dei-masu.
Kapı-GEN ön-LOC üniforma-ACC giymek-TA polis-NOM sıralanmak-COP.POL
'Kapının önünde üniformalı/üniforma giyen polisler sıralanmış (halde).'

(20) (あの黒いかばんを持った人は小林さんです。)

Ano kuroi kaban-wo mot-ta hito-wa Kobayashisan-desu.
O siyah çanta-ACC taşımak-TA insan-TOP Kobayashi Bey/Hanım-COP.POL
'O siyah çantalı/çantayı taşıyan kişi Kobayashi Bey/Hanımdır.'

(21) (この村では年をとった人たちが農業をやっています。)

Kono mura-de-wa toshi-wo tot-ta hito-tachi-ga nōgyō-wo yat-tei-masu.
Bu köy-LOC-TOP yıl-ACC almak-TA insan-PL-NOM tarım-ACC yapmak-ASP-COP.POL
'Bu köyde yaşlı insanlar tarımla uğraşiyor.'

(*Shokyū Nihongo Ge*, p.96)

5.2.3. “*Manabō! Nihongo*”da -ta Eki

5.2.3.1. “*Manabō! Nihongo*”nun Yapısı ve İçeriği

Senmon Kyōiku Yayınevi tarafından yayımlanan 6 serilik Japonca ders kitabı serisinin birinci kitabı olan “*Manabō! Nihongo Shokyū 1*” ve ikinci kitabı olan “*Manabō! Nihongo Shokyū 2*” başlangıç seviyesi ders kitaplarıdır. Her bir kitapta 20 ünite bulunmakta olup, iki kitapta toplam 40 ünite vardır. Her ünite de 1) öğretilecek ifadeler ve dilbilgisi yapılarını görsellerle gösteren giriş bölümü, 2) temel ifadeler, 3) alıştırmalar ve 4) diyalog olarak dört bölüm vardır. Her ünite de 3 ya da 4 dilbilgisi formu öğretilmektedir. Serinin dili sadece Japonca olup, Japonya’da ve Japonya dışındaki Japonca öğreten kurumlarda kullanılması için tasarlanmıştır.

5.2.3.2. “*Manabō! Nihongo*”da -ta Ekinin Analizi

“*Manabō! Nihongo Shokyū 1&2*”de öğretilen -ta’nın işlevleri aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 7: “*Manabō! Nihongo Shokyū 1&2*”deki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Manabō! Nihongo Shokyū 1	3	Geçmiş Zaman	<i>Wansan wa kinō benkyō shimashita.</i> 'Wan dün ders çalıştı.'
	18	İsim Niteleme (Geçmiş Zaman İşlevli)	<i>Kore wa haha ga katta kaban desu.</i> 'Bu annemin aldığı çanta.'
Manabō! Nihongo Shokyū 2	-	-	-

“*Manabō! Nihongo Shokyū 1*”de diğer kitaplarla aynı şekilde geçmiş zaman işlevi ve ismin önünde geçmiş zaman anlamı taşıyan niteleme eki işlevi öğretilmektedir. Fakat başlangıç seviyesi ders kitaplarında genellikle

değınilen bitmişlik görünüşü işlevine bu kitapta yer verilmemiştir. “*Shokyū Nihongo Genki*”nin ikinci kitabında olduğu gibi “*Manabō! Nihongo Shokyū 2*”de de -ta’nın hiçbir işlevine rastlanmamaktadır.

5.2.4. “*Dekiru Nihongo*”da -ta Eki

5.2.4.1. “*Dekiru Nihongo*”nun Yapısı ve İçeriği

“*Dekiru Nihongo*” başlangıç seviyesi ders kitabı konu (*topic*) bazlı bir kitaptır. Kitap 15 üniteden oluşmakta olup, her ünite 3 ayrı konu barındırmaktadır. Bu konular içerisinde 1) *challenge* adlı durum gösteren görsellerin ifade edileceği bir bölüm, 2) *sōyeyelim* adlı alıştıırma bölümü ve 3) *yapalım* adlı dinleyerek alıştıırma yapma bölümü bulunmaktadır. Bu 3 konu tamamlandıktan sonra 4) *dekiru* adlı iletişim odaklı alıştıırma bölümü ile konu pekiştirilmektedir. Daha sonra 5) ünite de geçen ifadelerin bir listesi ve son olarak 6) *tekrar dinleyelim* adlı diyalog bölümü vardır. Diğer kitaplardan farklı olarak dilbilgisi bölümü ayrı şekilde ele alınmamaktadır. Öğretilecek kalıp 2) *sōyeyelim* adlı alıştıırma bölümünde koyu renk ile işaretlenmiş şekilde belirtilmektedir.

5.2.4.2. “*Dekiru Nihongo*”da -ta Ekinin Analizi

“*Dekiru Nihongo*”da öğretilen -ta’nın işlevleri aşığıdaki gibidir.

Tablo 8: “*Dekiru Nihongo*”daki -ta Eki

Kitap	Öğretildiği Ünite	-ta Ekinin İşlevi	Örnek Cümle
Dekiru Nihongo	5	Geçmiş Zaman	<i>Nichiyōbi ni nani wo shimashita ka?</i> 'Pazar günü ne yaptın?'
	6	Bitmişlik Görünüşü	<i>Bsan wa mō Tōkyō Tawā e ikimashita ka?</i> 'B Bey/Hanım (çoktan) Tokyo Tower'a gittiniz mi?'

Yukarıda analizi yapılan diğer ders kitaplarında genellikle -ta’nın geçmiş zaman işlevi, bitmişlik görünüşü işlevi ve geçmiş zaman anlamlı isim niteleme işlevi görülmesine rağmen, “*Dekiru Nihongo*”da yalnızca -ta’nın geçmiş zaman ve bitmişlik görünüşü işlevlerine yer verilmiş olup, diğer işlevlerin öğretilmediği tespit edilmiştir.

6. Tartışma ve Sonuç

Geçmiş araştırmalarda genel olarak zaman ve görünüş gibi dilbilgisi kategorilerini konu alan ve içerisinde -ta’yı ele alan çalışmalar ya da -ta’nın kullanımı veya anlamsal fonksiyonlarının bir veya birkaçı üzerine yapılan teorik araştırmalar bulunmaktadır. Japonca eğitime yönelik araştırmalar olarak ise, -ta’nın öğretimine veya edinimine dair araştırmalar yok denecek kadar az sayıdadır.

Kıra (2019)’un ortaya koyduğu ana dil etkisinin ve başlangıç seviyesi ders kitabında ele alınmamasının edinime olan etkisi sonucundan yola çıkarak, bu makalede önce Türkiye’de Japonca öğreten belli başlı kurumlarda kullanılan ve kullanılacağı öngörülen başlangıç seviyesi ders kitaplarında, ardından bu kurumlarda kullanımına rastlanmamış diğer başlangıç seviyesi Japonca ders kitaplarında -ta ekinin öğretimi üzerine kitap analizi yapılmış ve hangi işlevlerinin ele alınıp hangilerinin ele alınmadığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu araştırmadan elde edilen sonuç aşığıdaki gibi toparlanabilir. ✓ işareti o işlevin o kaynakta ilk defa öğretildiğini, - işareti ise ele alınmadığını gösterir.

Tablo 9: Başlangıç Seviyesi Japonca Ders Kitaplarında -ta Eki

Kaynak		Minna no Nihongo		Marugoto		Shokyū Nihongo Tobira		Shokyū Nihongo Genki		Shokyū Nihongo		Manabō! Nihongo		Dekiru Nihongo
		I	II	1	2	I	II	I	II	Jō	Ge	1	2	
Zaman	Geçmiş	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓
Görünüş	Bitmişlik	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓
İsim Niteleme	Geçmiş zaman	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	✓	-	✓	-	-
	Sıfat Fiil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
Kiplik	aniden bulma/ keşfetme	-	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	aniden farketme/ hatırlama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	teyit	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	önceden belirleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	dinleyiciye yönelik baskı/ teşvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	duygu-durum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
	varsayım	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

-ta ekinin 11 işlevinden hangilerinin hangi kaynaklarda görülüp görülmediği Tablo 9'da açıkça görülmektedir. Yapılan analize göre, 7 ders kitabının tamamı önce -ta'nın temel işlevi olan geçmiş zaman işlevini öğretmektedir. Ardından "*Manabō! Nihongo*" adlı ders kitabı hariç diğer tüm kitaplarda zaman ile bağlantılı olarak görünüş işlevi olan bitmişlik görünüşü ele alınmaktadır.

Diğer bir işlev olarak, başlangıç seviyesinde -ta'nın sadece cümle sonu yüklemine değil, ismin önünde de bir niteleyici olarak kullanıldığı genel olarak ("*Dekiru Nihongo*" hariç diğer tüm kitaplarda) öğretilmektedir. Ancak burada da yine, -ta'nın geçmiş zaman anlamıyla ilişkilendirilmiş bir fonksiyonu olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitelediği ismin durumunu veya özelliğini bildiren sıfat fiil kullanımı sadece "*Shokyū Nihongo Ge*" kitabında öğretilmekte olup, diğer kitaplarda ele alınmamaktadır.

Kiplik işlevi olarak, -ta'nın temel kiplik anlamı olan "farketme/hatırlama" anlamının ele alınmaması ile ilgili sonuç 2. bölümde geçmiş çalışma olarak değindiğimiz Atay (2007) ile aynıdır. Fakat, Atay (2007)'den farklı olarak, bu analiz sonucunda dikkatimizi çeken nokta, başlangıç seviyesinde -ta'nın tüm kiplik anlamlarına neredeyse hiç değinilmiyor olmasıdır. Tablo 9'da görülen "*Minna no Nihongo*"da değinilen aniden bulma/keşfetme anlamı yalnızca "*arimashitayo*" (buldum/buradaymış) gibi bir söz öbeği olarak tek bir yerde gösterilmekte olup, dilbilgisi örneklerinde veya alıştırmalarda -ta'nın bir işlevi olarak öğretilmemektedir. Yalnızca, tüm kitaplardan farklı olarak "*Shokyū Nihongo Ge*" kitabında -ta'nın duygu-durum işlevine dilbilgisi bölümünde yer verilmekte olduğu tespit edilmiştir. Bunların dışındaki kiplik işlevlerine hiçbir başlangıç seviyesi ders kitabında rastlanmamıştır.

Halbuki, anadili Türkçe olan başlangıç seviyesi Japonca öğrencileri için -ta'nın kiplik işlevleri kendi anadilinden transfer edebilecekleri için anlaması güç bir konu olmayacaktır. Örneğin, 3.3'te verilen -ta'nın 7 farklı kiplik işlevinin Türkçede tam karşılığını aşağıdaki gibi bulabiliyoruz.

(i) aniden bulma/keşfetme

(11) (あ、ありました。ここですよ。) (bölüm 3.3, tekrar)

A, ari-mashi-ta. Koko-desu-yo.
A var olmak-COP.POL-TA Burada-COP.POL-PRTC

(11') *Türkçe Karşılığı:* A, buldum. Buradaymış.

(ii) aniden farketme/hatırlama

(12) (あつ、あすは約束があった。) (bölüm 3.3, tekrar)

A, asu-wa yakusoku-ga at-ta.
A yarın-TOP randevu-NOM var olmak-TA

(12') *Türkçe Karşılığı:* A, yarın randevum vardı.

(iii) teyit

(13) (あすの午後は会議がありましたね。) (bölüm 3.3, tekrar)

Asu-no gogo-wa kaigi-ga ari-mashi-ta-ne.
Yarın-GEN öğleden sonra-TOP toplantı-NOM var olmak-COP.POL-TA-PRTC

(13') *Türkçe Karşılığı:* Yarın öğleden sonra toplantı vardı, değil mi?

(iv) önceden belirleme

(14) (これで間違いなくあいつは死んだ!) (bölüm 3.3, tekrar)

(Öldürme planını tamamlama) Korede machigainaku aitsu-wa shin-da!
Böylece kesinlikle o herif-TOP ölmek-TA

(14') *Türkçe Karşılığı:* Böylece, o herif artık kesinlikle öldü.

(v) dinleyiciye yönelik baskı/teşvik

(15) (じゃ、みな、すわった、すわった。) (bölüm 3.3, tekrar)

Ja, mina, suwat-ta, suwat-ta.
O zaman herkes oturmak-TA oturmak-TA

(15') *Türkçe Karşılığı:* O zaman/Haydi herkes otursun.

(vi) duygu-durum

(16) (切符がとれなかったんですか。こまりましたね。とれなければ旅行にはいけませんよ。)

Kippu-ga tore-nakat-ta-n-desu-ka. Komari-mashi-ta-ne.
Bilet-NOM almak-NEG-TA-PRTC-COP.POL-Q Zor durumda kalmak-COP.POL-TA-PRTC
Tore-nakereba ryokō-ni-wa ik-e-masen-yo.
Almak-COND seyahat-DAT-TOP gitmek-ABIL-NEG.POL-PRTC

(bölüm 3.3, tekrar)

(16') *Türkçe Karşılığı:* Nasıl zor durumda kaldım şu anda.

(vii) varsayım

(17) (もしあの飛行機に乗っていたら、みんな死んでいたね。) (bölüm 3.3, tekrar)

Moshi ano hikōki-ni not-tei-tara, minna shin-dei-ta-ne.
Eğer o uçak-DAT binmek-ASP-COND herkes ölmek-ASP-TA-PRTC

(17') *Türkçe Karşılığı:* Eğer o uçağa binseydik hepimiz ölmüştük.

(11')-(17') numaralı örnekler, 3.3. bölümde verilen -ta'nın kiplik kullanımlarının Türkçe karşılıklarını göstermektedir. Bu örneklere bakıldığında, (15')'te gösterilen dinleyiciye yönelik baskı/teşvik anlamı dışındaki tüm kiplik anlamlarında -ta'nın karşılığı Türkçedeki geçmiş zaman eki -DI'ye denk gelmekte olduğu görülmektedir. Bunun da anadili Türkçe olan bir öğrencinin -ta ekinin kiplik işlevlerini kendi dilinden kolayca transfer edebilmesini sağlayabilecek ve edinimi hızlandırabilecek önemli bir nokta olduğu düşünülebilir.

Özellikle başlangıç seviyesinde bir konuda farkındalık yaratmanın ve bu seviyede edinilen en ufak bir bilginin bile edinim sürecinde öğrencinin ara dil gelişimi için önemli olduğu bilinmektedir. Ders kitaplarına bağlı kalınarak belirli kullanımlarının öğretilip, günlük hayatta çokça kullanılan işlevlerin öğretilmeden öğrencilerin sonraki seviyelerde bu işlevi kendilerinin farkedip öğrenmesi oldukça güç ve edinebilmesi geç olabilir. Dolayısıyla, öğretmenin -ta'nın geçmiş zaman ve bitmişlik görünüşü işlevlerinden bağımsız olarak kiplik işlevinin de olduğunu öğretmesinin özellikle -ta eki gibi çok işlevli eklerin ediniminde önemli olduğunu vurgulayabiliriz.

Kaynakça

- Abe, Y. (1993). "Dethematized Subjects and Property Ascription in Japanese", *Proceedings of the 1992 Asian Conference on Language, Information and Computation*, 132-144, Thaeaksa, Seoul.
- Aikhenvald, A. Y. (2012). "The essence of mirativity", *Linguistic Typology* 16, 435- 485.
- Atay, A. (2007). "-ta Biçiminin Kiplik Kullanımı ve Öğretimi Üzerine", *Türkiye'de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi*, Ankara, Türkiye, 22-23 Kasım 2007.
- Chung, H.J. (1993). "Nihongo ni okeru -ru, -ta kei to Modariti: Bunmatsu Keishiki wo Chūshin ni", *Kokugogaku kenkyū to shiryō* 17, Kokugogaku Kenkyū to Shiryō no Kai, 24-34.
- Ciftci, U. (2014). "Kango Keiyōshi no Yōhō ni tsuite: Rentai Shūshoku no 'teiru' 'ta' 'na' 'no' Keishiki wo Chūshin ni", *Nagoya Gengo Kenkyū (Nagoya Linguistics)* 8, 57-67.
- Gençer Baloğlu, Z. (2020). *Japonca ve Türkçede Görünüş (Aspekt): Eski Türkçe ve Hakasça ile Mukayeseli*, TDK Yayınları, Ankara.
- Gürer, A. (2014). "Adjectival participles in Turkish", *Lingua* 149, 166-187.
- Inoue, M. (2001). "Gendai Nihongo no -ta: Shubunmatsu no "...ta" no Imi ni tsuite", *-ta no Gengogaku*, Hitsuji Shobō.
- Jacobsen, W. M. (1982). "Vendler's Verb Classes and the Aspectual Character of Japanese", *Proceedings of the Eighth Annual Meeting of the Berkeley Linguistics Society*, 373-383.
- Kaneko, T. (1995). *Gengo no Jikan Hyōgen*, Hitsuji Shobō.
- Kır, E. (2019). *Dai Ni Gengo Shūtoku no Kanten kara Mita Nihongo no Keiyōshiteki Keishiki: Torukogo no Keiyōshiteki Bunshi to no Taishō*, (Phd Dissertation), Okayama University.
- Kinsui, S. (1994). "Rentai Shūshoku no -ta ni tsuite", *Nihongo no Meishi Shūshoku Hyōgen*, (Ed. Y. Takubo), 29-65, Kuroshio Shuppan.
- Kinsui, S. (1998). "Iwayuru 'Mūdo no -ta' ni tsuite: Jōtasei to no Kanren kara", *Tokyo Daigaku Kokugo Kenkyūshitsu Sōritsu Hyakunen Kinen Kokugo Kenkyū Ronshū*, Kyūko Shoin.
- Kuno, S. (1973). *The structure of the Japanese Language*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts.
- Morita, Y. (1988). *Nihongo no Ruii Hyōgen*, Sōtakusha Shuppan.
- Muramatsu, Y. (1991). "Iwayuru "Hakken", "Kakunin", "Sōki" no -ta kō", *Nagoya Daigaku Jinbunkagaku Kenkyū* 20, 39-50.
- Nakau, M. (1976). "Tense, aspect and modality", *Syntax and Semantics 5: Japanese Generative Grammar* (Ed. M. Shibatani), Academic Press, New York, 421-482.
- Ogihara, T. (1996). *Tense, Attitudes and Scope*, Dordrecht, Kluwer.
- Ogihara, T. (2004). "Adjectival Relatives", *Linguistics and Philosophy* 27:5, 557-608.
- Özbek, A. (2011). "Aspect and Modality in Negative Constructions: A Contrastive Analysis of Turkish and Japanese", *Dil ve Edebiyat Dergisi* 8:2, 1-17.
- Özbek, A. ve Kır, E. (2019). "A Study of Mirativity in Japanese and Turkish", *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 6 (2), 569-592.

- Sadanobu, T. (2004). "Mūdo no -ta no Kakosei", *Kokusai Bunkagaku Kenkyū: Kobe Daigaku Kokusai Bunkagakubu Kiyō* 21, 1-68.
- Sunagawa, Y. (1986). *Nihongo Bunpō Serufu Mastā Shirīzu 2: Suru, Shita, Shiteiru*, Kuroshio Shuppan.
- Suzuki, S. (1979). "Gendai Nihongo no Dōshi no Tensu", *Gengo no Kenkyū*, Mugi Shobō.
- Takahashi, T. (1985). *Gendai Nihongo Dōshi no Asupekuto to Tensu*, Kokuritsu Kokugo Kenkyūsho, Shūei Shuppan.
- Teramura, H. (1984). *Nihongo no Shintakusu to Imi II*, Kuroshio Shuppan.
- Yamamoto, M. (2016). "ta Kei no Imi wo Kangaeru: Nihongo Gakushūsha no Unyō Nōryoku ni Kōken suru Bunpō Kenkyū", *Gengo to Bunka: Aichi Daigaku Gogaku Kyōiku Kenkyūshitsu Kiyō* 61 (34), 87-102.

Analiz Edilen Kaynaklar

- Banno, E., Ōno, Y., Sakane, Y., Shinagawa, C. (2020). *Shokyū Nihongo Genki I Third Edition*, The Japan Times Publishing.
- Banno, E., Ōno, Y., Sakane, Y., Shinagawa, C. (2020). *Shokyū Nihongo Genki II Third Edition*, The Japan Times Publishing.
- Bonjinsha. (2011). *Shokyū Nihongo Jō Second Edition*, (Ed. Tokyo Gaikokugo Daigaku Ryūgakusei Nihongo Kyōiku Sentā), Bonjinsha.
- Bonjinsha. (2010). *Shokyū Nihongo Ge First Edition*, (Ed. Tokyo Gaikokugo Daigaku Ryūgakusei Nihongo Kyōiku Sentā), Bonjinsha.
- Dekiru Nihongo Kyōzai Kaihatsu Purojekuto. (2011). *Dekiru Nihongo*, Aruku&Bonjinsha.
- Japan Foundation (2014) *Marugoto Shokyū 1 A2 Rikai*, Sanshūsha.
- Japan Foundation (2014) *Marugoto Shokyū 2 A2 Rikai*, Sanshūsha.
- Oka, M., Kondō, J., Tsutsui, M., Mori, Y., Okuno, T., Sakakibara, Y., Sogabe, A. (2021). *Shokyū Nihongo Tobira I*, Kuroshio.
- Oka, M., Kondō, J., Tsutsui, M., Mori, Y., Okuno, T., Sakakibara, Y., Sogabe, A. (2022). *Shokyū Nihongo Tobira II*, Kuroshio.
- Senmon Kyōiku Shuppan. (2011). *Manabō! Nihongo Shokyū 1 Third Edition*, (Ed. Nihongo Kyōiku Kyōzai Kaihatsu linkai), Senmon Kyōiku Shuppan.
- Senmon Kyōiku Shuppan. (2009). *Manabō! Nihongo Shokyū 2 Second Edition*, (Ed. Nihongo Kyōiku Kyōzai Kaihatsu linkai), Senmon Kyōiku Shuppan.
- Suriē Nettowāku (1998). *Minna no Nihongo Shokyū I Honsatsu*, Suriē Nettowāku.
- Suriē Nettowāku (2006). *Minna no Nihongo Shokyū II Honsatsu*, Suriē Nettowāku.

Beyan ve Açıklamalar (Disclosure Statements)

1. Bu çalışmanın yazarları, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduklarını kabul etmektedirler (The authors of this article confirm that their work complies with the principles of research and publication ethics).
2. Yazarlar tarafından herhangi bir çıkar çatışması beyan edilmemiştir (No potential conflict of interest was reported by the authors).
3. Bu çalışma, intihal tarama programı kullanılarak intihal taramasından geçirilmiştir (This article was screened for potential plagiarism using a plagiarism screening program).